
STUDIA Z DZIEJÓW ROSJI I EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

Hanna Marczevska-Zagdańska, *Stosunki amerykańsko-rosyjskie w okresie wojny secesyjnej (1861-1865)*

Ewa Cytowska, *Stany Zjednoczone i Związek Sowiecki, sierpień/wrzesień 1939 – czerwiec 1941 roku. Amerykański bilans zysków i strat współpracy ze Związkiem Sowieckim*

Michał Jerzy Zacharias, *Antystalinowska „herezja” w jugosłowiańskiej ortodoksji. Stalin, ZSRS i system sowiecki w poglądach politycznych Milovana Đilasa w latach 1950-1952*

POLSKA AKADEMIA NAUK ■ INSTYTUT HISTORII

Polska Akademia Nauk ■ Instytut Historii

Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo–Wschodniej

Tom XLVIII

Warszawa 2013

www.rcin.org.pl

Publikacja dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Redakcja:

Andrzej Nowak (redaktor naczelny), Daniel Boćkowski (zastępca redaktora naczelnego),
Aleksandra Leinwand (sekretarz redakcji), Andrzej Koryn, Wojciech Materski

Komitet Redakcyjny:

Andrzej Essen, Jarosław Hrycak, Marek Kazimierz Kamiński, Natalia Liebidewa,
Piotr Łossowski, Kimitaka Matsuzato, Richard Pipes, Timothy Snyder, Dariusz Staliunas,
Roman Szporluk, Jacek Tebinka, Romuald Wojna, Elżbieta Znamierowska-Rakk

Recenzenci:

Iskra Baewa, Wiesław Balcerak, Krzysztof Buchowski, Henryk Bułhak, Jacek Bruski,
Jan Chodakiewicz, Andrzej Czarniakiewicz, Tadeusz Epsztein, Stanisław Gregorowicz,
Eric Jekabsons, Piotr Kołakowski, Mariusz Korzeniewski, Maciej Koźmiński,
Oleg Łatyszczek, Bronius Makauskas, Włodzimierz Marciniak, Rimantas Miknys,
Eugeniusz Mironowicz, Bogdan Musiał, Mieczysław Nurek, Ewa Orlof, Andrzej Puksztó,
Wojciech Rojek, Dusan Seges, Irena Stawowy-Kawka, Aleksander Srebrakowski,
Witold Szulc, Grzegorz Zackiewicz.

Adres Redakcji:

Rynek Starego Miasta 29/31,
00-272 Warszawa
e-mail: sdr@ihpan.edu.pl
<http://www.sdr-ihpan.edu.pl>

Projekt okładki:

Dariusz Górski

© Copyright by

Wydawnictwo Naukowe Semper®, Warszawa 2013

IH PAN, Warszawa 2013

© All rights reserved

PL ISSN: 1230-5057

Redakcja i Studio Graficzne:
ul. Mariensztat 8, 00-302 Warszawa,
tel./fax: (+48 22) 538 92 03
redakcja@semper.pl
<http://www.semper.pl>

Księgarnia Firmowa:
ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa,
tel./fax: (+48 22) 828 49 73
handlowy@semper.pl
<http://sklep.semper.pl>

Spis treści

Artykuły

Aleksandra Julia Leinwand, Rosja w propagandzie polskich powstań narodowych 1768-1864. Wybrane zagadnienia	3
Hanna Marczevska-Zagdańska, Stosunki amerykańsko-rosyjskie w okresie wojny secesyjnej (1861-1865)	27
Łukasz Chimiak, Z dziejów polskiej mniejszości w Bośni. Życie i działalność Wiktora i Artura Burdów	55
Joanna Gierowska-Kałużur, „Białorusini” czy „Moskale”? Ludność miejscowa Białej Rusi w świetle raportów emisariuszy Straży Kresowej Okręgu Brzesko-Grodzieńskiego	75
Bartłomiej Rusin, Lewis Namier a kwestia „linii Curzona” i kształtowania się polskiej granicy wschodniej po I wojnie światowej	95
Maciej Górny, „Futurystyczna geografia”. Rola geografów w kształtowaniu granic Europy Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej w latach 1914-1920	117
Andrzej M. Brzeziński, Oskar Halecki – rzecznik krajów Europy Środkowej i Wschodniej w Komisji Międzynarodowej Współpracy Intelktualnej Ligi Narodów (1922-1925)	141
Renata Zawistowska, Ustalenie granicy Węgier z Chorwacją i Serbią po I wojnie światowej	157
Przemysław Adamczewski, Zapis testamentowy Witolda Zglenickiego dla Kasy im. Józefa Mianowskiego	183
Ewa Cytowska, Stany Zjednoczone i Związek Sowiecki, sierpień/wrzesień 1939 – czerwiec 1941 roku. Amerykański bilans zysków i strat współpracy ze Związkiem Sowieckim	205
Ernest Komoński, Ludność polska Wołynia i Galicji Wschodniej wobec mordów ukraińskich w latach 1943-1944. Antropologia strachu	231
Michał Jerzy Zacharias, Antystalinowska „herezja” w jugosłowiańskiej ortodoksji. Stalin, ZSRS i system sowiecki w poglądach politycznych Milovana Đilasa w latach 1950-1952	241
Maciej Skorczewski, Kosowo, mit kosowski i jego recepcja	283
Renata Król-Mazur, GU(U)AM – od deklaracji po rzeczywistość	293
Paweł Libera, Z dziejów „Buntu Młodych” i „Polityki”. Listy Aleksandra i Adolfa Marii Bocheńskich do Stanisława Łosia (1932-1939)	327
Krzysztof Langowski, Początki działalności Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku (1943-1956). Część 2 (1951-1956)	351

Recenzje

- Barbara Szordykowska, Maria Leskinen, *Polaki i finny w rossijskiej nauce
wtorej połowiny XIX wieku*, Moskwa: Indrik, 2010, ss. 368..... 367
- Jan Surman, Börries Kuzmany, *Brody: Eine galizische Grenzstadt im
langen 19. Jahrhundert*, Böhlau, Wien – Köln – Weimar, 2012, ss. 406. 370
- Tadeusz Epsztein, *Zanim przyszła «Pożoga». Dokumenty i materiały
dotyczące działalności polityczno-społecznej Polaków na
Podolu w latach 1905-1910, wstęp, wybór i opracowanie*
R. Jurkowski, Centrum Badań Europy Wschodniej Uniwersytetu
Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn 2011, ss. 776..... 374
- Hubert Kuberski, Mark Sołonin, *25 czerwca. Głupota czy agresja?*, Dom
wydawniczy Rebis, Warszawa 2011, s. 606. 377
- Hubert Kuberski, Christian Ingrao, *Czarni myśliwi – Brygada
Dirlewangera*, Wydawnictwo Czarne, Warszawa 2011, s. 301. 380
- Ewa Cytowska, Timothy Snyder, *Skrwawione ziemie. Europa między
Hitlerem i Stalinem*, Świat Książki, Warszawa 2011, ss. 544. 386
- Audrius Žulys, Šarūnas Liekis, *1939: The Year That Changed Everything
in Lithuania's History*, Rodopi, Amsterdam-Nowy Jork 2010, ss. 386..... 393
- Daniel Boćkowski, Małgorzata Ruchniewicz, *Wieś zachodniobiałoruska
1944-1953. Wybrane aspekty*, Wrocław 2011, ss. 480 398
- Witold Gieszczyński, Jan Sobczak, *Zmierzch ery Gorbaczowa i triumf
Jelcyna. Mój znikający świat... (z „Dziennika moskiewskiego”
1990-1992)*, Warszawa 2012, Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, ss. 845
+ 4 karty z fotografiami. 401

In Memoriam

- Dariusz Matelski, Józef Morzy (10 VIII 1921-16 X 2011) – badaczowi
dziejów Europy Wschodniej 405
- Tadeusz Epsztein, *Wspomnienie o Janinie Leskiewiczowej (1917-2012)* 413
- Wytyczne redakcyjne dla autorów tekstów do „Studiów z Dziejów Rosji
i Europy Środkowo-Wschodniej” 418

Wytyczne redakcyjne dla autorów tekstów do „Studiów z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”

Aby artykuł mógł zostać przyjęty do druku, musi spełniać następujące kryteria:

- Musi być wynikiem samodzielnych badań, niepublikowanych wcześniej w innych czasopiśmiech.
- Musi otrzymać dwie pozytywne recenzje zgodnie z zasadami *double-blind review*.
- Musi być zgodny z zasadami zapory ghostwriting. Wszelkie ujawnione przypadki „ghostwriting” i „guest authorship” będą podawane do publicznej wiadomości na stronach internetowych naszego czasopiisma. W uzasadnionych przypadkach Redakcja może zażądać danych o źródłach finansowania publikacji, wkładzie instytucji naukowo-badawczych, stowarzyszeń i innych podmiotów („financial disclosure”).
- Musi spełniać kryteria formalne i uwzględniać wskazówki redakcyjne.
- Do druku przyjmowane są artykuły w języku polskim, angielskim, rosyjskim.

Struktura tekstu

- Imię i nazwisko autora (u góry po lewej stronie)
- Ośrodek akademicki. Jeśli autor nie pracuje na uczelni podajemy miejscowość (pod nazwiskiem autora). Jeśli instytucja zatrudniająca wymaga afiliacji podajemy nazwę instytucji.
- Tytuł artykułu
- Zarys treści: pod tytułem, objętość 400–700 znaków - krótka charakterystyka zawartości artykułu
- Słowa kluczowe / keywords (max 5-7 słów lub fraz w języku polskim i angielskim)
- Treść artykułu
- Tytuł w języku angielskim,
- Streszczenie w języku polskim oraz angielskim. Treść streszczenia w języku angielskim (1000-1800 znaków, maksymalnie strona A4). W tej części nie należy ograniczać się do omówienia treści. Należy przedstawić krótko również rezultat przeprowadzonej analizy, jak i główne konkluzje z niej płynące oraz omówić zastosowaną metodologię.
- Do artykułu należy dołączyć krótką notę o Autorze w języku polskim i angielskim (do 500 znaków). Proszę podać obowiązkowo pełny adres podstawowego miejsca pracy oraz aktualny adres e-mail. Są to dane niezbędne do indeksowania w CEJSH.

Zasady redakcyjne

- Objętość artykułu od ½ do 1 i ½ ark. wydawniczego (8 – 25 zestandaryzowanych stron maszynopisu). Objętość dotyczy całości artykułu. **W przypadku dłuższych artykułów i rozpraw prosimy o kontakt mailowy z redakcją.**
- Przyjmowane są teksty przygotowane za pomocą edytora pracującego w środowisku Windows (MS Word, OpenOffice) i Mac OS (MS Word, Pages)
- Wielkość czcionki 12 p, odstęp 1,5.
- Formatowanie wewnętrzne zgodne z zasadami ASEO (Academic Search Engine Optimization)
- Przesyłane aby pliki powinny zawierać niezbędne metadane (wypełnione pola w zakładce właściwości dokumentu)

- Tekst nie może być formatowany przy użyciu opcji dzielenia wyrazów, „miękkiego enter” (kombinacja shift + enter), „twardych spacji” (kombinacja „Space bar + shift”), podziału stron stopki i nagłówka. Wcięcia akapitowe winny być zaznaczone za pomocą tabulatora.
- Przypisy w artykułach przygotowanych w języku polskim podajemy zgodnie z przyjętymi zasadami akademickimi. Używamy przypisów dolnych. Źródła internetowe podajemy wg zasady: Ryan M., *Drought takes toll on Iraq revival efforts*, Reuters.com, <http://www.reuters.com/article/idUSTRE56N01Q20090724> [dostęp 15.10.2011].
- Przypisy w artykułach nadesłanych w języku angielskim formatujemy zgodnie z zasadami stylu APA 5th Literaturę cytowaną w artykule zapisujemy skróconym systemem bibliograficznym (Gillies 2001: 18) (Pieńkos 2003: 129). W przypadku podjęcia polemiki, dodatkowego wywodu, zamieszczania dodatkowych komentarzy, dopuszcza się stosowanie przypisów dolnych. W wykazie bibliograficznym kolejne pozycje wymienia się w porządku alfabetycznym. Tytuły tomów piszemy kursywą. W przypadku cytowania tekstu z czasopism lub z prac zbiorowych tytuł artykułu i tytuł tomu pisany jest kursywą. Należy pamiętać o podaniu stron.

Artykuły przesyłamy w postaci elektronicznej, w formie załącznika, drogą mailową na adres sdr@ihpan.edu.pl Nie wymagamy przesyłania artykułu na nośnikach elektronicznych, chyba że został wydrukowany i przesłany tradycyjną pocztą na adres redakcji. O przyjęciu artykułu do druku autorzy powiadomieni zostają drogą mailową.

W przypadku potrzeby poprawienia bądź uzupełnienia złożonego tekstu zgodnie z wytycznymi recenzentów czas na wykonanie tych zmian wynosi 21 dni. W przypadku naniesienia korekty autorskiej 14 dni. Brak poprawionego tekstu w wyznaczonych terminach oznacza przesunięcie go do następnego numeru.

